

Frekvencia értékesítés Magyarországon

Ilyés Márton

Budapest, 2014. április

Miért avatkoznak be a közgazdászok és az állam?

- Közgazdaságtan: döntések szűkösség mellett
szűkös lehet a frekvencia – nem mindig, csak egyes helyeken, időben, frekvenciatartományokban
- Állam:
 - Piaci kudarc: externália, az interferencia egyfajta externália
 - Koordinációs igény
 - Védelem (exkluzivitás): árazható terméké teszi; közjavak helyett magántulajdon kategóriába tehető
 - Nem a frekvencia hanem a használati jog a termék

Használók

- Hadsereg – radarok, adatátvitel
- Műsorszórás (TV, rádió)
- Légi és vízi irányítás
- Rövid hatótávolságú eszközök (mikrohullámú sütő, távirányítók, RFID stb.)
- Amatőr rádió
- Űrkutatás
- Geológiai kutatások
- Helyhez-kötött távközlés
- Mobil távközlés

Frekvencia kijelölés módszerei

Szükséges a használó ismerete	Interferencia veszély	Szűkösség
0	0	0
+	0	0
+	+	0
+	+	+

Licenz - mentes

Könnyített engedélyezés

Jelentkezési sorrend

Árverés/pályázat-
"szépségverseny"

Könnyített árverés: online regisztráció – amennyiben sok a jelentkező, automatikus árverés

Gazdálkodás kiszervezése: (private commons, tovább-bérlés) – az engedélyes szabadon bontja és értékesíti a sávok használati jogát, megtartva a interferenciakezelési és az engedélyesi kötelezettségeket

Szépségverseny vagy árverés?

➤ Ingyenes (ktg alapú):

- Skandináv modell
- Hasznosság növ. > adóigény
- Szépségverseny; sok cizellált szempont
- Szubjektív, korrupcióveszélyes
- Gyors fejlesztések

A másik modell szerinte:

- Állam=monopólium, spektrumhiányt generál

➤ Bevétel maximalizáló:

- angolszász modell
- Hasznosság ? < kisebb adóigény
- Árverés; egy döntési szempont
- Objektív
- Kiforrott modellek kerülnek bevezetésre

A másik modell szerinte:

- Állam = rossz gazda, senki se takarékoskodik

**Közgazdaságtan, jog, EU inkább árveréspárti, de nem bevételmaximalizálás-párti!
Versenyző piacokat szeretne, versenypiaci pozíciók árverését. Állam ne fogja vissza a spektrum kínálatot stb..**

Árverési bevétel és a fogyasztói árak?

Mennyit szabad ajánlani egy árverésen:

maximum a várható profitot

Mennyi lesz a várható profit (árverési díj nélkül)

bevétel (ár szorozva mennyiség) mínusz költségek

Mennyi az ár:

határköltség=határbevétel

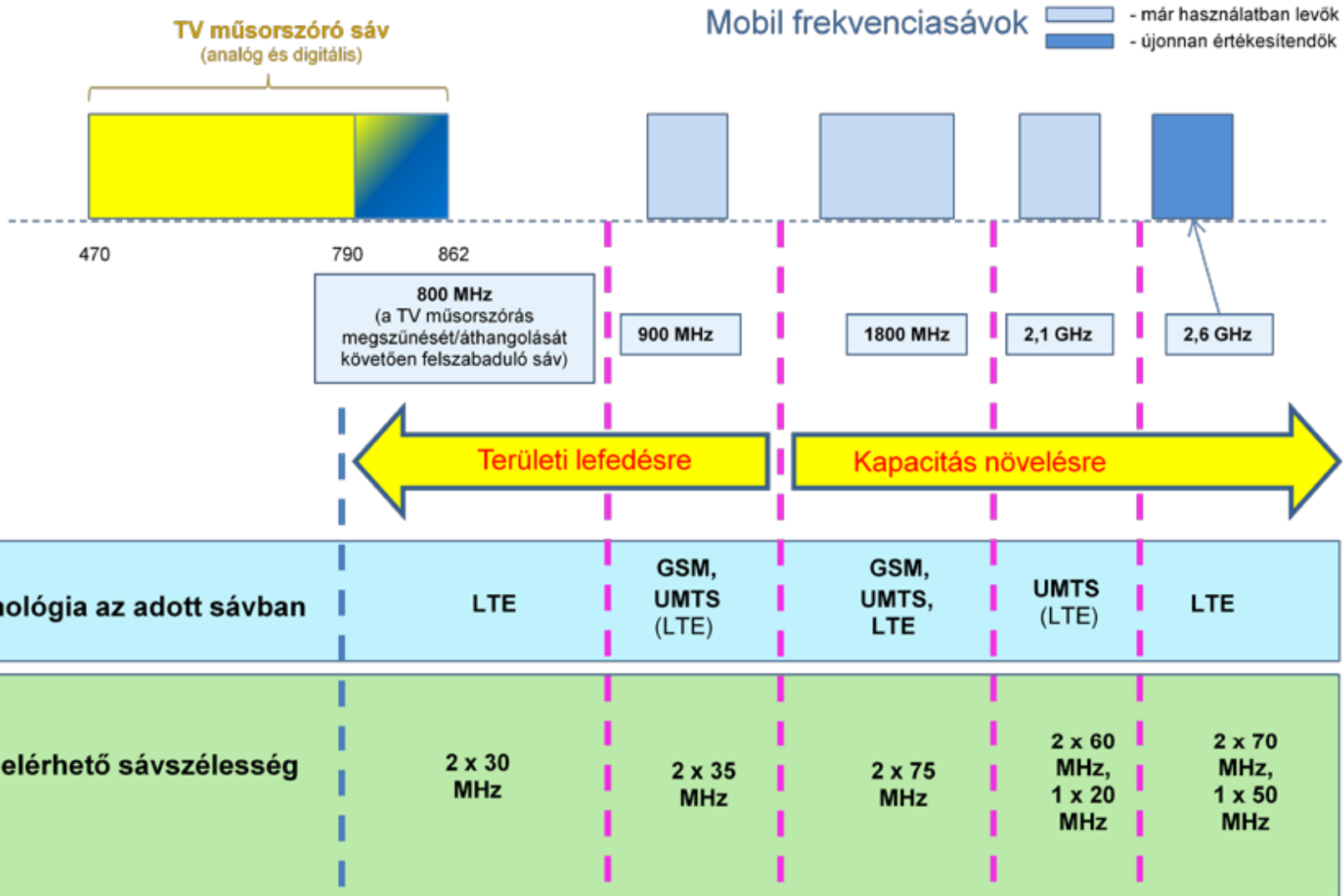
Az ár a kereslettől, a folyó költségektől és a versenytől (áremelési erő) függ. Az árverési kiadás elsüllyedt költség

Ha ingyen kapja a frekvenciát, a várható profitot elveszi nem a fogyasztónak adja oda (versenynyomás nélkül)

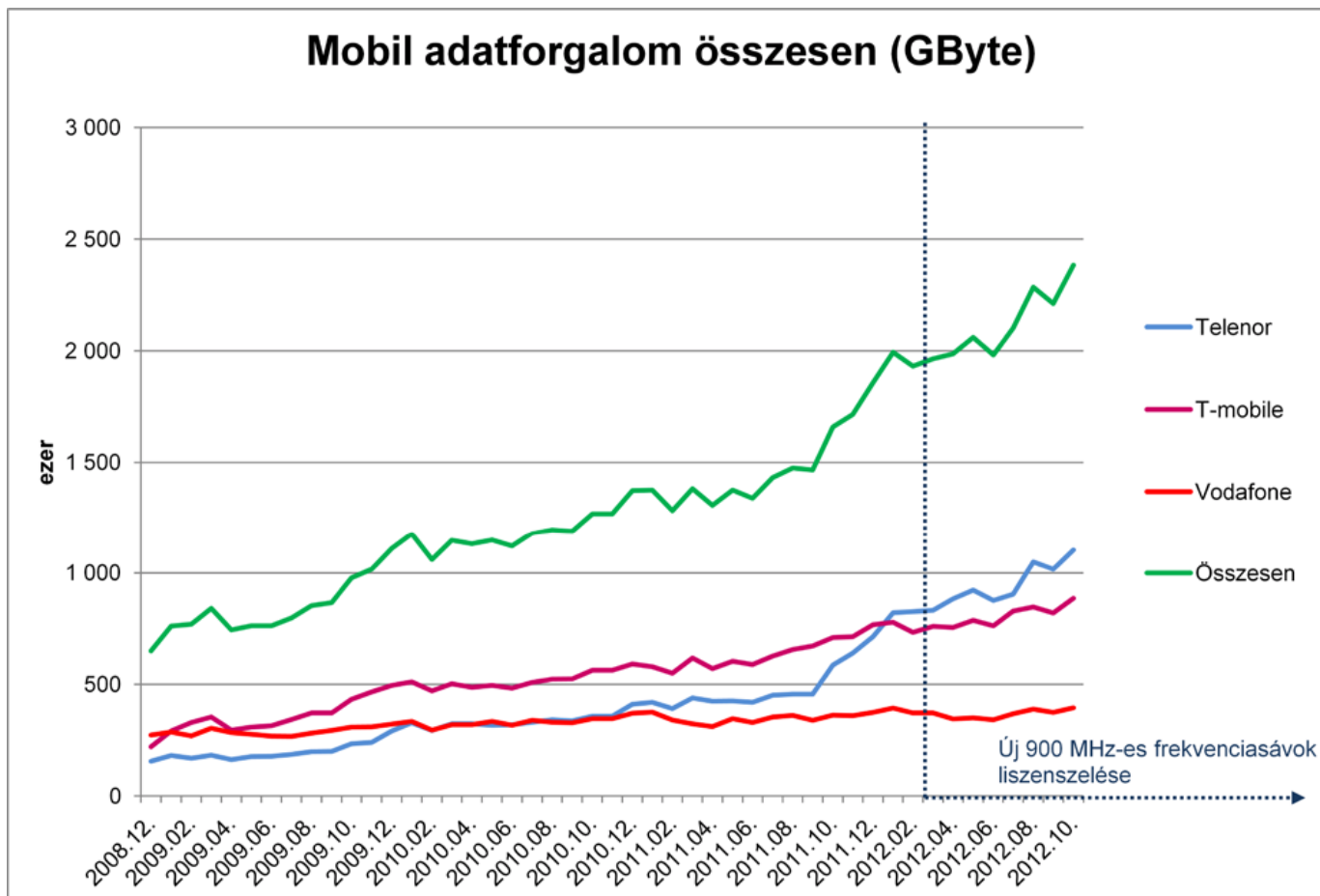
Praktikus szempontok

- Árverés :
 - jelentkezési feltételek,
 - Versenyproblémák (szűkösség, aszimmetria, összejátszás)
 - kiszámíthatatlan eredmény
- Pályázat – szépségverseny :
 - policy célok lefordítása a pontozásra,
 - Felhasználók közti koordináció lehetősége
 - jogi támadhatóság,
 - pályázók vállalásainak kikényszeríthetősége (visszavétel)
- *Árverés a prioritás: 10 – AT, DK, NL, SE, UK*
- *Inkább pályázat, de van már árverési gyakorlat: 6*
- *Csak pályázat: 9 – BE, CZ, ES, FI, FR, HU, SK*

Mobil sávok, technológiák

Piaci helyzetkép - frekvenciaigény

Forrás: NMHH – meghallgatás anyaga 2012 dec. 12.

Lelassuló növekedés – 2014. jan.: 3,1 Gbyte

forrás: NMHH gyorsjelentés

Szolgáltatók készletei

	MTelekom	Telenor	Vodafone	üres
800 MHz	0	0	0	30
900 MHz	8	8	8	10,8
1800 MHz	15	29,8	15	15
2,1 GHz	15	15	15	15
2,6 GHz	0	0	0	70

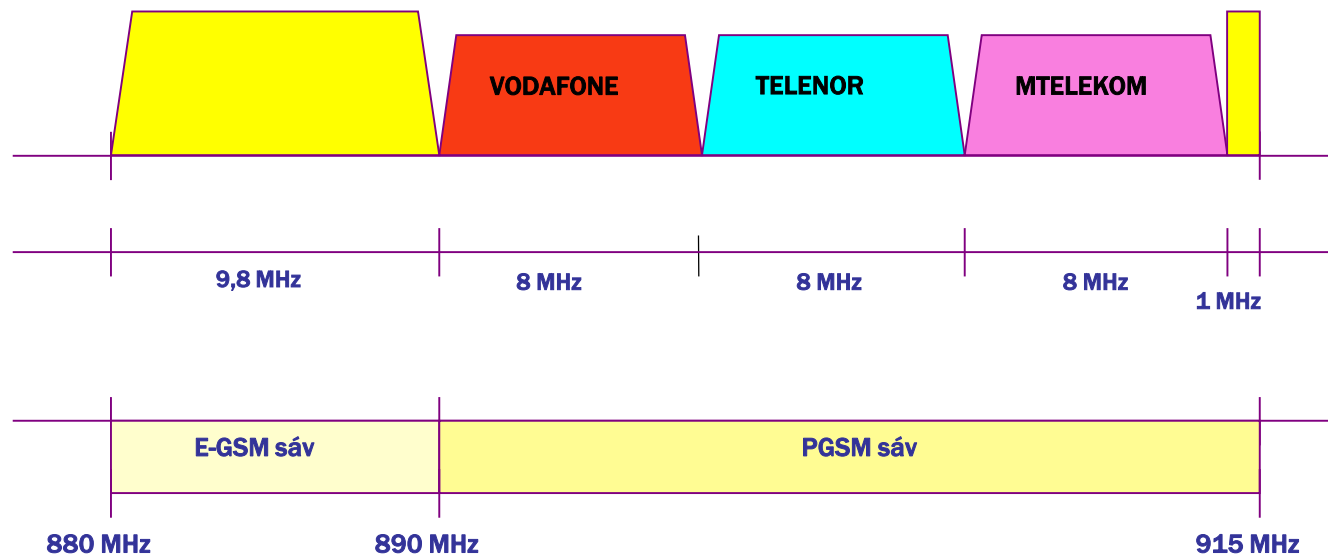
Hasznos méretek:

- GSM: 0,2 MHz
- UMTS: 5 MHz
- LTE: 5-10-20 MHz

Az 2011-évi árverés tárgya – EGSM, 900 MHz

Az árverés tárgya: a 900 MHz-es frekvenciasávon nyújtható rádiótávközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultság.

900 MHz-es frekvenciasáv helyzete:

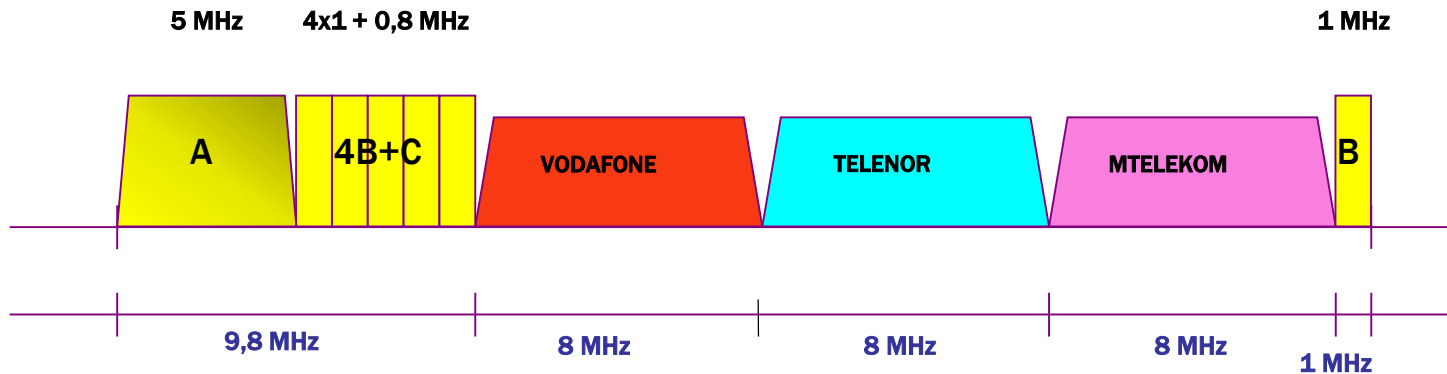

Blokk-felosztás, termékek

Az árverési folyamat során összesen 7 frekvenciablokk kerül kialakításra:

- **1 darab „A” blokk:** 5 MHz szélességű, egybefüggő,
- **5 darab „B” blokk:** 4 db 1 MHz szélességű.
- **1 darab „C” blokk:** 1 db 0,8 MHz szélességű

	KIKIÁLTÁSI ÁR
„A” frekvenciablokk (első forduló)	4 MdFt
„A” frekvenciablokk (második forduló)	4 MdFt
„B” frekvenciablokk	700 mFt/db
„C” frekvenciablokk	560 mFt

Negyedik szereplő???

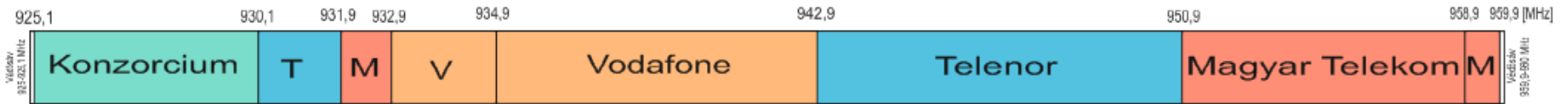
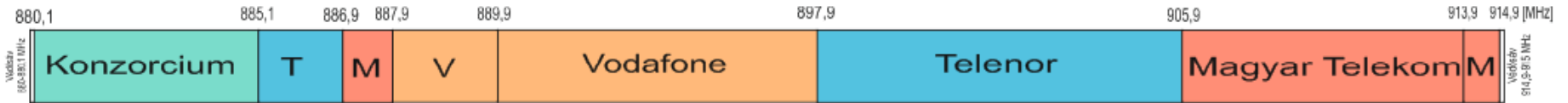
- Hasznos:
 - Van elég frekvencia
 - Árversenyt generál, felborítja az állóvizet
 - Új piac nyílik – lehetőség a megkapaszkodásra
 - Veszélyes:
 - Frekvenciát foglal a fejleszteni akaró inkumbensektől
 - Kevesebbet fizet mint az inkumbensek
 - Nem fér el a piacon - becsődöl
-
- **Döntsön a piac: van-e aki a várható profitot pozitívrá értékeli.**
 - **De csak komoly szereplőknek.**
 - **Új és régiek nem egy pályán versenyeznek az árverésen – újak preferáltak.**
 - **Új szereplő teljes frekvenciamixet kap (1800 és 2100 is)**

Árverés típusok

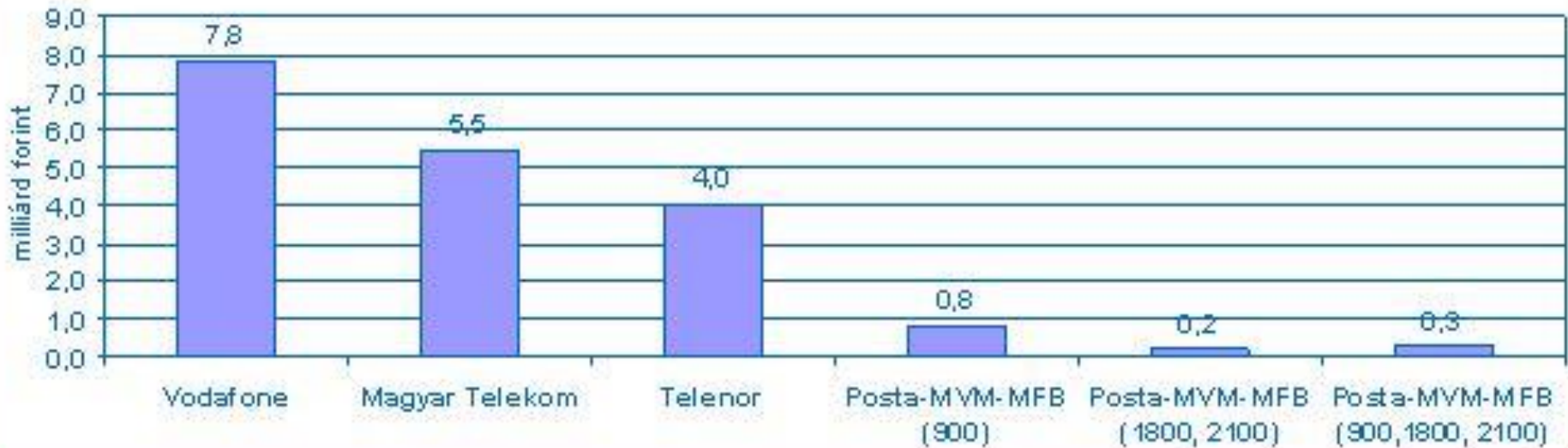
- Emelkedőlicites, többkörös (angol) árverés :
 - Sok szereplőnél jobb árfelhajtó
 - Összejátszásra nagyon érzékeny
- (Egy)körös (zárt borítékos) árverseny:
 - Összejátszást jól kezeli,
 - Nem biztos hogy a legjobb nyer
- Szimultán
 - Több termékre egyszerre zárul az ajánlattételi szakasz
 - Optimális portfólióhoz vezet

Végül kétkörös szimultán árverés lett

Eredmény

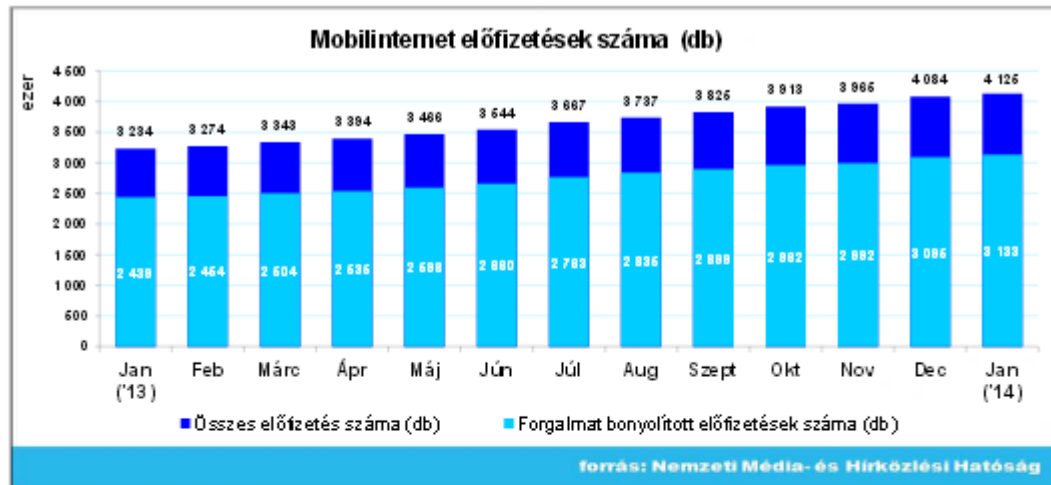
1 MHz-ért fizetett ár

Eredmény 2.

- Várt ktg.-vetési bevétel: 20 mrd
- Nem állami szereplőtől a kis értékű sávokért: 31 mrd
- Eredeti konstrukció bevétele új szereplővel : + 40-50 mrd
- Inkumbensekkel: + 60-70 mrd
- Bírósági döntés: 0 bevétel, 0 beruházás

Növekvő piac, stabil részesedések

forrás: NMHH gyorsjelentés 2014. jan.

Jelenlegi „árverés”

- Tárgya
 - Minden elérhető mobil frekvencia (800-900-1800-2100-2600)
 - 3 lényegében szimmetrikus nagyobb csomagba összevonva
- Szereplők:
 - Lehet új – de az inkumbensekkel versenyez
- Minimumár:
 - A maximálisan elvárt bevétel – 124 mrd Ft
- Forma:
 - Egyfordulós - tárgyalásos
- **Lényegében szimmetrikus helyzet marad**
- **Kockázat nem az ár hanem a tranzakció megszületése**
- **Inkább egyedi alku mint árverés**

Köszönöm a figyelmet!